

MAGYAR HÍRADÓK

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

* KERESZTÉNY * NAPLÓ

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki B.éj. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

A francia nyugati part legdélibb pontjától Norvégia legészakibb pontjáig előkészítették az Anglia elleni támadást

A német hadvezetőség emberfölötti munkája. — A támadás időpontja politikai szempontoktól is függhet

Rómából jelentik: A *Corriere della Sera* az Anglia elleni háború előkészületeiről a következőket írja:

— Biarritz-ből, (a nyugati francia partok legdélibb pontjától) Calais-ig át Tromsøig (Norvégia nyugati partja legészakibb pontjáig) minden kézen áll az Anglia elleni támadásra. A német hadvezetőség az elmúlt négy hét alatt emberfeletti munkát végzett. A légi haderő már elhelyezkedett támaszpontjain és megtörtént az utánpótlás megszervezése is. A partmenti erdők sűrűjében gépesített csapatok táboroznak, a tengerpartok közelében, repülőtereken és kikötőkben hatalmas lőszer- és üzemanyagkészleteket halmoztak fel. Azoknak, akik türelmetlenül várják a támadás megindulását, csak annyit mondunk: Már minden teljesen készen áll, csak a támadás napja ismeretlen. Ebben a tekintetben minden találgatás fölösleges. A támadás időpontja függhet politikai szempontoktól, légköri viszonyoktól, de egyedül a Führer tartja kezében azokat az adatokat, amelyekből megállapítható, melyik lesz a legkedvezőbb nap. Egy bizonyos: ha a küzdelem megindul, irtózatos méretű lesz és a végső győzelemig nem ér véget.

Az utolsó békefelfozólításról szóló h ir adás csak újságírói föltevés.

Rómából jelentik: Gayda hétfői vezércikkének egyik mondatából a nemzetközi sajtó nagyrésze azt a következtetést vonta le, hogy Gaydának tudomása van arról, miszerint Németország és

Olaszország az Anglia elleni támadás megkezdése előtt utolsó békeajánlatot akar tenni Angliának. Illetékes olasz körökben kijelentették, hogy ez a következtetés téves értelmezésen alapul, mert Gaydának ilyen szándékáról nem lehet tudomása. Gaydának szóbanforgó mondata csak a helyzet áttekintéséből folyó egyéni megjegyzés volt, amiből nem lehet gyakorlati következtetést levonni a tengerhatalmak további lépésére.

Három körzetben 46 hadosztály Anglia szárazföldi védelmére. Légvédelem szempontjából 12 körzetre osztották a sziget-országot.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* haditudósítója a *La Manche* csatorna partjairól megbízható forrásból jelenti, hogy Anglia a szigetország védelmére 46 hadosztállyal rendelkezik. Az angol védelmi rendszer három körzetre osztotta fel Angliát. Az északi körzetben, Skóciában 12 hadosztályt, a középső részben 13, míg a déli körzetben, melynek központja London, 21 hadosztályt helyeztek el. A hadsereg zömét 12 gépesített illetve páncélos hadosztály alkotja. A hadosztályok felszerelése elsőrangú, de kiképzésük gyenge. A légvédelem szempontjából Angliát 12 körzetre osztották. Hírszerint az angol légi par ujjában hetenként 30—40 új gépet állít elő. Ehhez járul heti 12 tengerentúlról érkező repülőgép. A hiány azonban nem is annyira repülőgépekben, hanem kiképzett pilótákban mutatkozik.

Afrikában a dolói beszögellés elfoglalásával Olaszország megkapta azt a fontos területet, amit a világháború végén Anglia megtagadott tőle

Rómából jelentik. Politikai és katonai szempontból nagy fontosságot tulajdonítanak a keddi hadijelentésnek, mely beszámol a dolói beszögellés elfoglalásáról. Ezzel olyan terület jutott Olaszország birtokába, amelyet az olaszoknak a világháború után kellett volna megkapniok. A dolói háború után a terület között szerepelt, amelyeket Olaszország a londoni egyezményben kárpótlásként kikötött magának, de a világháború után Anglia megtagadta az olasz követelések teljesítését. A mostani győzelem lehetővé teszi az olaszok számára, hogy kedvezőbb összeköttetést létesítsenek Abesszínia és olasz Szomáli föld között és jelentősen megrövidíti a keniai arcvonalat. Az olasz támadás lehetősége a keniai angol védelmi rendszer ellen jelentősen megnövekedett. Anglia való-

színűleg kénytelen lesz visszavonulni a Tana-folyó mögé.

Olaszország magának követeli a Palesztina fölötti protektorátust.

Rómából jelentik. A *Tribuna* című olasz lap hosszabb cikkben foglalkozik a palesztinai kérdéssel. A lap követeli, hogy az új békekötés után Olaszországnak kell juttatni a Palesztina feletti protektorátust. Palesztinának Albániához hasonló uniót kell alkotnia Olaszországgal.

Haifa és környéke olasz bombázás alatt.

Londonból jelentik: A Reuter iroda hivatalos jelentést közöl Jeruzsálemből. Eszerint az ellenség hétfői légi támadása alkalmával husz nagyméretű bomba esett Haifára és környékére. Az anyagi kár csekély.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Uj Európa hajnala nálunk

— Második közlemény. —

Az 1914—18. világháború utáni békekötéseket már említett kiváló történétírónk az európai gondolat bukásának nevezi,* de bátran nevezhette volna az ember ellen elkövetett hatalmas arányú történelmi merényletnek, azért a történelem jelen pillanata tárgyi alappal nevezhető az ember lázadásának a rákényszerített embertelen és történetietlen életforma ellen. Ilyen szempontból nézve mindaz, ami történik, amit új világ épülésének nevezünk, jóval meghaladja a szűkebbkörű fogalmazásokat. Igy Prokrusztesz-ágy lenne az új világ jelentőségének megfogalmazására: a versaillesi béke jóvátétele, a nyersanyagok igazságosabb elosztása, gazdasági élet a megszervezett munka alapján, európai közösségi élet kialakítása és más hasonló, ma nagyon is közkeletű meghatározás. Akik a politikai képletek felszínén mozognak, azok még könnyebben találnak formákat és meghatározásokat nemcsak a jelen, hanem a közel, sőt távoli jövő számára is. Nagy kelete van ezeknél Spengler történelmi hullámelméletének: kultúrák épülnek és omolnak össze a hullám logikája szerint. Egyiknek sincs nagyobb jelentősége, mint a másiknak, legfeljebb az előző trágája lesz a következőnek. Ugyanilyen megfontolással egészen nyugodtan állíthatja bárki, hogy az események nem új világ felé sodornak, hanem újabb hatalmi képleteket alakítanak ki. Világrészek sűrűsödnek most egységes politikai, gazdasági és kulturális szervezésekbe, hogy a jövőben félelmetes összecsapásban mérjék majd össze erejüket. A jövőben nem birodalmak, nemzetek és szövetségek állanak majd egymással szemben, hanem világrészek mérkőznek meg a hatalomért. Ilyen és ehhez hasonló találgatások önzőné rízhathatja ki újjából manapság az újságolvasó átlagember is, hiszen erre tanítják a betű felelőtlen és gyökértelen kontárai. Arra természetesen már nem terjed ki a figyelme, hogy akármilyen hosszúra mérte nagyhangú és széles gesztusu szólamaiban a történelem osztóráját, a fájó vége mindig csak az ember hátán csattan el.

Pedig nem lenne nehéz beláttatni az emberekkel, hogy minden nagyhangú szólam, minden világrengető nagy politikai vagy gazdasági célkitűzés mögött saját sorsuk, legszorosabban vett egyéni érdekük húzódik meg. Hatalmak és szövetségek bírkóznak egymással: ám a rajvonalban ember ember ellen küzd, a harcokcsiban ember ég össze, a lezuhanó repülőgép embert temet maga alá, a sülyedő csatahajó embert húz magával a mélybe, a háborus nincstelenségét és ezerarcu nyomort az ember sanyli meg. Frontok omlanak össze, hadjáratok érnek véget döbbenetes sikerekkel: ám a sikerek és sikertelenségek számai a családokig és otthonokig vezetnek, özvegyek, árvák, feldőlt otthonok rejtőznek a nagyhangú szavak mögött. Mi lenne hát a természetes és logikus folytatás? Hatalmak és szövetségek kössenek békét, de a béke áldása és jótéteménye az embernek szóljon. Sajnos, ezt a logikus következményt már elrejtik előle, legalább is eddig így történt. Amikor jogos és számszor kiérdemelt igényeivel a történelem lelkiismeretlen vámszedőinek asztala elé állott, még morzsa sem jutott arról neki. Aldoztak azon sokféle bálvány-

* Hóman, Kerényi, Szekfü: Egyetemes Történet IV. kötet.

nak: gazdasági érdekeknek, politikai elgondolásoknak, nemzeti és nemzetközi céloknak, csak éppen az embert nem hallgatták meg.

Most az ember fellázadt az embertelen fikciók ellen. A jövő békekötéseiben és rendezésében már úgy akar szerepelni, mint a tervek és célok értelme. Valóban, mindaz, amit az új Európa lassan kialakuló jellegzetességéről eddig tudni lehet, az ember jogos és méltó létezése jegyében történt. Neki szól az új igazságos nemzetközi rend, amelyben a gazdasági élet az ő érdekeit fogja szolgálni. Neki szól az új társadalmi gondolat, amely az ő munkáját helyezi a megbecsülés középpontjába. Hogy pedig még csak ezekről esett szó, azt is könnyen meg lehet érteni. Az elmúlt évtizedek végzetes fikciói éppen ezekben rövidítették meg. A liberális kapitalista gazdálkodás, az arany és a tőke nemzetközi uralma akármilyen szép fogalmazások alá is bújtatta célkitűzéseit, az embernek legtöbbször munkanélküliséget, drágságot, sokféle szükséglet, nyomorúságot s példátlan kiszolgáltatottságot jelentett. A nemzeti gondolat és az államélet végzetesen téves célkitűzései és útjai, a hatalmi gondolat, a politika boszorkánykonyhájának varázsszavai — egyensúly-elmélet, Monroe-elv, stb. — végső vonatkozásban mind az ember vállára nehezedett és eltörölvén az igazi önkifejtőzés útját és lehetőségét.

A régi világ védői még azt sem hozták fel védelmükre, hogy az embernek ilyen példátlan háttérbeszoritása, megcsúfolása a haladást, a történelmi pillanatot szolgáló jóhiszemű tévedés volt. A modern történetírás megafolhatatlanul mutat rá arra, hogy milyen döntő szerepet játszott a propaganda, a tudatos ferdtetés és rosszhiszemű félrevezetés a történelmi tévedések létrehozásában. Erre a legközvetlenebb példát éppen a világháború lezárása szolgáltatja. Ismeretes ugyanis, hogy a német fegyverletétel után nagyon sok jogos reményt ébresztett az erdekeltknél a mérsékelt és mérsékelt Lloyd George vezető szerepe. 1918 decemberében vidéki választókerületében mérsékelt beszédet akart mondani, amelyben az „európai békét akarta megvilágítani”. A szélsőséges hangulat láttára azonban módosítania kellett beszédét és az így „németellenes könyörtelen békét követelő frázisok halmaza lett.” Eredeti választási jelzava még az volt: „Homes for Heroes” — szociális téren lakályossá és kényelmessé tenni Angliát és Európát a hazatérő hősök számára, de beszéde közben a tömeg már ilyen felkiáltásokat használt: „Fel kell akasztani a német császárt! Németország fizessen meg mindent!” Az angol tömegek a Northcliffe-sajtó bővítése alatt állottak. Ez a sajtó pedig az infornális szövetkezésben tömörült nemzetközi rany-világ propagandáját szolgálta ki. Az embernek a világháború szenvedéseiben kifáradt figyelmét nem volt nehéz elvonni saját érdekeitől és így könnyen elszegődött újabb fikciók feltétlen szolgálatára. Pedig ezek a fikciók legkönyörtelenebb ellenségei voltak és nemsokára már nyilvánvalóvá is váltott uralomrajutásuk végzetessége.

Az ember sorsát felelősen lelkükön viselő gondolkozók, történetbölcsölők, az Egyház, a szenvedő névtelenek sorából kiemelkedő Emberek az elmúlt két évtized alatt számtalanszor tetemere hívták a mult bűnös történelemosinálót, rámutattak a végzetesen káros fikciók embertelen uralmára. Nálunk vajjon hogyan jelentkezett ez a folyamat? Voltak-e nálunk az új világnak előhírnökei és tudatos építői? Kisebbségi magyar életünk hosszmet-szete felmutatja-e kicsiben az európai folyamat új vezető gondolatainak megfelelő szálait?

Ezek a kérdések merülnek fel, amikor az új Európa hajnalhasadását figyeljük nálunk.

(Folytatjuk)

(k. n.)

* I. m. IV. kötet.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.

Családi szálloda város szívében

Ujjonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg

folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Nagy belpolitikai átalakulás készül Japánban

A japán kormány beadta lemondását. — Egypárt-rendszerrel parancsuralmi berendezést akarnak. — A császár megkezdte az új alakulásra vonatkozó kihallgatásokat

Tokióból jelentik (Német Távíráti Iroda): **Konoye** herceg, volt japán miniszterelnök, kedden a politikai helyzetre való tekintettel nyaralásából visszatért Tokióba.

Tokióból jelentik (Stefani): Japán belpolitikájában nagy változások állnak küszöbön. A japán kormány, hír szerint, beadta lemondását. Japánban egyre erősödik az az irányzat, mely az országnak egységes politikai vezetését akar adni. Az új miniszterelnök valószínűleg **Konoye** herceg lesz, aki átveszi a létesítendő új egységes nemzeti párt vezetését is.

Tokióból jelentik (Német Távíráti Iroda): A japán császár magához kérte Hayamába a főpecsétört, hogy kikérje véleményét, ki legalkalmasabb a miniszterelnöki tisztségre. A főpecsétör haladékosan kért a válaszadásra és visszatért Tokióba.

A Domei japán hírszolgálati iroda jelentése szerint a császár **Jonai** miniszterelnököt felkérte, hogy további intézkedésig maradjon hivatalában.

Legújabb jelentés szerint a japán császár a politikai helyzetre való tekintettel szerdán nyaralásából visszatért Tokióba.

A japán hadihajók elfogták egy lőszer-szállító angol hajót.

Sansebastianból jelentik: Japán hadihajók feltartóztatták és átkutatták a **Chenking** nevű angol hajót, amelyen hadviselő államból származó és Japánok által megszállott országba irányított lőszer volt. A Japánok ezt ellenséges cselekedetnek minősítik.

Kido főpecsétör a császár megbízásából értekezletet hívott össze a jövő kormányról való javaslatétel végett.

Tokióból jelentik (Német Távíráti Iroda értesülése szerint **Kido** főpecsétör elnökölte alatt szerda délelőttre ülést hívtak össze. Az ülés tárgya a kormány lemondása folytán előállott helyzet megvitatása és **Jonai** utódának kiszemelése. A fő-

pecsétör később jelentést tesz a császárnak és indítványt tesz az új miniszterelnök személyét illetően. Japán politikai körök valószínűnek tartják, hogy a császár még a nap folyamán dönt a kormányválság megoldása tekintetében. A császárhoz és **Kido** főpecsétörhöz közellálló körökben **Kido** herceget tartják a legalkalmasabbnak a miniszterelnöki tisztségre.

Martinique szigetét teljesen körülzárták az angol hadihajók

Newyorkból jelentik: A DNB német távíráti iroda Fort de Franceból érkező jelentése szerint Martinique szigetét teljesen körülzárták az angol hadihajók, úgyhogy a sziget lakosságát csak két amerikai kereskedelmi hajó láthatja el élelmiszerekkel. Martinique kikötőjében jelenleg kilenc francia cirkálóhajó és kereskedelmi gőzös tartózkodik s ezek legénységének élelmezéséről is az amerikaiak gondoskodnak.

Egy karéj kenyér

Irta: Pados Pál

Kovácsné bánattól fekete arccal jött ment a konyhában. Egy kis levest főzött vacsorára. Mert már esteledt lassan. Az alkonyat alig észrevehető szürkéséggel terítette palástját a falra. A csordá már végigporzott az úton, nyomában felvert porfelhő lebegett a kis hazak között, sokáig mozdulatlanul. Mert szellő se mozdult. Csendes, júniusvégi alkonyat volt, tele bizonytalan fényekkel, titokzatos hallgatással, szívzorító szomorúsággal. Johann, az öreg harangozó megindult a templom felé. Egy pár perc még, aztán kongatja a nyolcat s akkor már este van. hivatalosan is.

Megnyikordult a kisajtó. Kovácsné fel se nézett, tudta, hogy a fia jött haza, a Jóska.

A gyerek csendes, halk hangon köszönt:

— Dicsértessék...

Kovácsné szeliden felelte rá a mindörökké, azután megkérdezte:

— Ni, Józsikám, megehültél?...

— De még hogy. Szülém, — felelte vissza a gyerek és lekanyarította nyakából a tarisznyát, — hát a vacsora mi lesz?...

— Egy kis levest főzök, — lehelt Kovácsné, alig hallhatóan, mindjárt meg is lesz...

A gyerek kihozott a konyhából egy kis számolyt és a gádor elé tette. Ő maga meg rája telepedett. Hallgatott. Mit beszéltek volna? A csend néha jobb a beszédnél. Különösen, ha csak szomorúságot mondhat az ember egymásnak. Kovácsnéknál pedig csak keserűség lehetne a beszéd sorja, már lassan egy esztendő óta. Esztendeje, hogy meghalt Kovács István. Elment az égi mezőkre, aratónak, meg részes kaszásnak, hiszen, mondják, ki ami volt itt a földön életében, az lesz a sorja a másvilágon is. Aki napzamos ember volt, ott is csak azt végzi, csak éppen hogy a kaszája lesz aranyból, meg a kaszakőve igazgyémántból. A tarisznyájából meg soha nem

fogy ki a foszlósbélű fehér kalács, mert hogy itt a földön alig akadt belé fekete kenyér is... Jó hát akkor Kovács Istvánnak, nincs már odafent az égi uradalomban semmire se gondolja. Szegény feleségének azonban annál több a sóhajtani és sirni valója. Nehéz sor az özvegyasszony sorja. — Arendás házban lakt, napszamba járt, micsoda gond még egy fejravaló kendő is... Meg a cipő télire... Hát még ha gyerek is maradt... Mint itten is, a Jóska... Amíg ilyen apróka gyerek, napszamba se veszik be... Aratáskor, meg a cséplésben félrészt ha adnak neki... Még ennek is igen örülhet... Ilyenkor meg, így tavaszidőn, ha őrizgetni segíthet a gulyásnak, valóságos szerencse az is. Fizetni ugyan nem fizet az öreg Balint egy krajcárt se. Pedig ugyancsak ráférne a házra egy kis napszám, mert koldusnál is több a garas, mint özvegy Kovács Istvánnak házában. Hiszen még a kenyér is elfogyott lám, tegnap este, azóta egy falat nem sok, annyi sincsen a kaszli fiokjában. Még édes egy fiának se adhat egy szeletkét se a vacsora-leveséhez...

Kovácsné sóhajtva vette le a tűzről a kis piroslábas és szeliden szólt rá a fiára:

— Józsikám, itt a vacsorád...

A gyerek felkelt a számolyról és halkán kérdezte:

— Hát Ides...?

— En már ettem idesfiam...!

Jóska hitetlenkedve nézte az anyját:

— Evett...?

— Hát, — bizonykodott az asszony, — még te idehaza se voltál, hogy én vacsoráztam...

A gyerek hát nekifogott a leves kanalazásának. De egyszerre megállott. Kérdően nézett az anyjára:

— Ides... Messen már egy szelet kenyérekét.

— Jaj édes fiam, — Kovács Istvánnal alig tudta kimondani, — nincsen ám kenyérünk... Elfogyott még tegnap...

A gyerek még kérdezett:

— Aztán nem süttött máma...?

— Nem bizony, — az asszony elfordult, — mert hogy lisztecske sem volt ideháza...

MÉG NÉHÁNY NAPIG

olasz nyári cipő vásárt

rendez a

SOLDURI

Cipőlerakat, Oradea, Alexandri-utca 6 sz.

A máltai olasz támadások eredménye

Az angol tengernagyi hivatal fokozatosan feladja a szigetet

Rómából jelentik: A Stefani iroda jelenti valahonnan Olaszországból: Olasz repülőgépek kedden ismét támadták Máltát és felderítő tevékenységüket az egész szigetre kiterjesztették. Az angol parancsnokság még vadászgépek támaszpontjával használja a szigetet. Ennek ellenére Málta már minden időkre elvesztette fontosságát és a tengernagyi hivatal sem tekinti többé háászati pontnak. A légi harcok során két brit vadászrepülőgépet lelőttek.

Az olasz flotta főlénye a Földközi-tengeren.

Rómából jelentik: A Baseler Nachrichten szerint Olaszország hadviselésének első öt hete már megmutatta, milyen helytelenül ítélte meg Anglia és Franciaország az olasz katonai erőt. Az olasz flotta főlényben van a Földközi-tengeren és angolok még csak meg sem tudják közelíteni az olasz partokat. Emellett az olaszok benyomultak Keniába és Szudánba. Az olaszok vízen és szárazon egyaránt a helyzet urai és bizhatnak a végső győzelemben.

Skócia bombázása kedden délután. Az angolok laphirdetés útján amerikai repülőket szólítanak föl légi szolgálatra.

Londonból jelentik: A Reuter-iroda közli az angol belbiztonsági miniszter jelentését, mely szerint kedden délután egy ellenséges repülőgép Skócia északkeleti partjain több bombát dobott le. Néhány ház összeomlott.

Newyorkból jelentik: Itteni értesülés szerint Angliában olyan nagy hiány mutatkozik kiképzett repülőkből, hogy az angol hatóságok már amerikai repülőket szólítanak fel az angol légi erőbe való belépésre. Newyorkban a lapokban azonos

szövegű hír jelent meg, mely közli a kanadai jelentkezés pontos helyét és felhívja a begyakorlott repülőket, különösen azokat, akik legalább 250 órát töltöttek már a levegőben, hogy jelentkezzenek szolgálatra a brit légi erőnél. A jelentkezőket — a Herald Tribune szerint — még csak nem is kötelezik arra, hogy hűségüket tegyék.

Churchill béke-ellenességét az angol városok polgári lakossága elleni bűnnek minősíti az olasz sajtó.

Rómából jelentik: Churchill vasárnap rádióbeszédével kapcsolatban a Popolo di Roma kiemeli az angol miniszterelnök által bejelentett intézkedéseket, amelyeket a már küszöbön állónak tartott

A francia minisztertanács újabb ülésezése

A külügyminiszter beszámolót mondott a diplomáciai helyzetről és az angol-francia kapcsolatokról

Vichyből jelentik: A francia minisztertanács kedden este 6 órától 8 óráig ismét ülést tartott és kereskedelmi, valamint gazdasági kérdéseket tár-

gyalt. Baudoin külügyminiszter a kamara külügyi bizottsága előtt beszámolt a diplomáciai helyzetről és kitért az angol-francia kapcsolatokra is.

Az új Európa problémája olasz megvilágításban

Gazdasági érdekközösségek egy-egy fontos központ körül. — Az együttműködés alapja: a nyersanyagok igazságos elosztása

Rómából jelentik: Az új Európa problémája egyre jobban foglalkoztatja az olasz sajtót. Gayda is legutóbbi vezércikkét ennek szenteli a Giornale

d'Italiában. Eszerint az új európai politikai felépítést gazdasági ujjáépítésnek kell kísélnie. A versaillesi rendszer legnagyobb hibája éppen abban volt, hogy Európát politikailag és gazdaságilag darabokra törte. Európa jövőjét csak nagy érdekközösség létesítésével lehet biztosítani. A versaillesi rendszer ennek éppen az ellenkezőjét tette. A nagy nemzeteket, Németországot, Ausztriát és Magyarországot megfosztották gazdasági erőforrásaiktól és munkalehetőségétől s Olaszországot is alárendelt szerepre kárhoztatták. A német és olasz győzelem következtében létrejövő új Európában nagy gazdasági érdekközösségek alakulnak ki egy-egy fontos központ körül. Ezeket terület, népesség, szervező képesség és népszaporulat szempontjából fogják kijelölni. A központok és a hozzájuk csatlakozó gazdasági erők viszonya a hagyományos gazdasági érdekközösségen, a termelési ágak egymást kiegészítő összhangján és egészséges munkamegosztáson nyugszik majd. Az egész rendszer gazdasági központja természetesen Németország és Olaszország lesz, mert ezek ebből a szempontból első helyen állnak. Az egyes érdekközpontok nem zárkoznak el egymástól, hanem teljes összhangban fognak működni. Az együttműködés alapja a nyersanyagok igazságos elosztása lesz. Az új Európa problémájának előterében tehát a nyersanyag kérdése áll.

Hétfő óta ismét megkezdődött a német-spanyol távbeszélő összeköttetés.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Hétfő óta Németország ismét megkezdte a távbeszélőösszeköttetést Spanyolországgal, a Beleári szigetekkel és a Kanári szigetekkel.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk után.

Joska nem felelt. Csendesesen kanalazta a levest tovább. Hát Istenkém, ha nincs, nincs. Arról nem lehet tenni...

Közben egészen este lett. Az égen egymásután gyulladoztak a csillagok. A rét felől idehallatszott a békák lármás muzsikája.

Egyszerre megnyikordult a kisajtó.

— Hát ugyan ki jön...? — kérdezte halkán az asszony.

Barica volt, a szomszéd, Barica Gábor. Ahogy a gádor elé ért és kimondta a jóestét, mindjárt elő is állott a járattal:

— Azért jöttem, szomszédasszony, ráérne a Jóska gyerek...?

Kovácsné megkérdezte:

— Mire kellene...?

— Szénát hoztunk a rétről — magyarázta a szomszéd, — de igen ránkestedett, aztan hogy most beraknánk a pajtába, kellene egy segítség... Gondolom, elvillázná a szénát Jóska is... — Most, Barica uram...?

— Iziben...

Jóska már fel is kelt:

— Hát akkor induljunk...

Es már mentek is. A szénarakás nem nehéz mesterség. Akkora csomót vesz az ember a vállára, amit elbír könnyen. Nehezebb a kéveadogatás, aratáskor. De azért, ha gyerek a munkás, elfárad a szénavillázásban is. Különösen, ha három szekérről is le kell hányni. Mire végeztek, Jóska ugyancsak fájlalta a derekát. A fáradság bele-belenyilalt. De azért kitarított becsülettel, az utolsó villáig.

Elérkezett az este. Csillagok villogtak az égen. Vége volt a munkának.

— Jól van, öcskös, — mondta néki a gazda, ahogy végeztek, — derék gyerek vagy. Ha eljössz, aratásra félkommenciót néked is...

— Köszönöm — felelte Jóska — eljövök, szívesen...

Barica Gábor belenyul a zsebébe:

— Ezért a munkáért pedig — Barica Gábor jóindulatúan mosolygott — megkapod a napszámot... — egy százast nyomott a gyerek markába

— no, nesze... — aztan feleségehez fordult, ott állott a tornácán és magosra tartotta a lapot, pást, hogy lássák a szénát rakni, — te Zsófi, messél ennek a gyereknek egy darab kenyert...

Baricáné intett, hogy jól van... Mikor a kenyeret szelte, jó karéj volt, még egy darab szalonnát is vágott le hozzá. Jóska köszönt és elindult hazafelé, sietve. Alig várta, hogy hazajérjen. Mikor a gádorba lépett, mosolyogva nyujtotta a kenyeret az édesanyjának: — Ides, nézze már, mit hoztam...

Özvegy Kovács Istvánné csak intett:

— No, egyed csak meg szepent...

— En bizony nem eszem meg... Adott Baricáné még egy karéjt nekem... Egye csak meg magam... Nem evett még édesanyám sem.

Az asszony szeliden nevetett:

— Össze ne vesszünk már egy karéj kenyéren... No, add ide... Nézd... Kettétöröm... Felét edd meg te, a másikat meg én...

Igy hát szépen meg is egyeztek. Aztán elcsendesedett a ház. Csak a csillagok égtek fent az égen. Még a békák muzsikája is elhalkult.

Reggel, hogy Jóska elindult, a tarisznyában ott szerénykedett egy darab kenyér, amit az anyjának adott. Özvegy Kovács Istvánné tette belé, lopva, titkon. Jóska nem vette észre, csak ahogy az ebédhez forrtak kint a legelőn. Az édesanyjára gondolt és valam. melegség áradt szívében. Mosolygott szeliden, mert hiszen a másik darabot meg ő dugta oda a kaszli farkába, hogy legyen az édesnek is egy szeleke kenyér a déli leveshez...

Özvegy Kovács Istvánné meg is találta a másik darab kenyeret. És a könny elöntötte szemét. Csak felnézett az égre. Az ég volt és vakító. Eppen akkor kondult meg a toronyban a harang. Dél volt. Fent az égi mezőn bizonyára mostan hagyták abba a munkát a boldogok. Közöttük volt Kovács István is. És talán az a melegség, amely az égből áradt, az ő szíve melege volt, ahogy lenézett feleségére, özvegy Kovács Istvánnéra, a fiára, a Jóskára, meg arra a kettétört egy karéj kenyérré...

Nagyhatású életrajz

Endrődy László S. J.

ÉLETET KRISZTUSÉRT

Ara:
120 lei és portó

c. műve. Fiatalság, eszmények, sportlendület, — majd a lelkiélet magasságai és életszentség sugárik. Kaszap István életéből felénk a könyv 323. oldalán át.

Megakadályozta a kormány a zavartkeltési kísérleteket.

Bucurestiből jelentik: A bucuresti rádió a rosszinformatu hírekkel szemben közli, hogy az országban mindenütt a legteljesebb rend és nyugalom uralkodik és nincs és nem is volt semmiféle zavargás. Bizonyos zavarkeltési kísérletek alkalmával a kormány erélyes kézzel megakadályozott minden zavarkeltési próbálgatást. Az országban nyugalom és bizakodás uralkodik.

Ujabb miniszteri kihallgatások a királyi palotában

Bucurestiből jelentik: A királyi udvar 47-ik számú közleménye:

A marsalli hivatal jelenti, hogy Ófelsége július 16-án munkakihallgatáson fogadta Gigurtu miniszterelnököt, Mihail Manoilescu külügyminisztert, Stan Chitescu munkaügyi

minisztert, dr. Gomoiu egészségügyi minisztert és Gruia igazságügyminisztert.

Délben 12 óra 45 perckor Ófelsége a király előtt Gigurtu miniszterelnök jelenlétében letette a törvényes esküt Nicolaescu tábornok, állami vezérkontrollor.

A totális gazdasági háború Anglia ellen

Berlinből jelentik: A franciaországi hadjárat lezárásával az egész német közvélemény érdeklődése Anglia leverésére irányul. Mint eddig is szokásban volt, a különböző rajonai feltevételeket és lehetséges operációkat nem teszik most sem közbeszéd és vita tárgyává. Ellenben annál inkább beszélnek ma Németországban arról, miként fog a német blokádyűrű egyre szorosabb lenni az angolok nyakán. Tényleg, Anglia földrajzi fekvésénél fogva igen alkalmas terület blokádyűrűzésnek, melyet végrehajtására, amióta a légi haderő a tengeri egységekkel szemben — természetesen az adott kedvező kiindulási pontokat is tekintetbe véve — óriási fölénybe jutott.

Az angol lapok már az utolsó időben majdnem pontosan rámutattak arra, mily mértékben függ az angol sziget ellátása a tengerentúli behozataltól. A Londonból érkezett csodálatos hírek, melyek szerint az angol hadiellátás készletei csupán egy hónapra elegendők még, magában Németországban is bámulatba ejtették a közvéleményt. Mikor az angol földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a nép nyugodt lehet, mert néhány hétre még biztosan elegendő az élelmiszerkészlet, úgy ez német felfogás szerint azt jelenti, hogy az angol egykori önbizalom, mellyel a németeknek megüzenték a háborút, minden komolyabb alapot nélkülözött. Az utóbbi hónapok megmutatták, hogy sehol sem alkalmaztak komoly gazdasági intézkedéseket, mivel az angol kormány szentül meg volt győződve arról, hogy az emigránsok által terjesztett hírek a birodalomban uralkodó viszonyokról megfelelnek a valóságnak s így a németek elleni zárlat rövid idő alatt sikerrel fog végződhetni. Mialatt azonban

a német gazdaság egy rendszeres készletgazdálkodás, valamint emelkedett belső termelés révén nem érezte meg azt, hogy a tengerentúli piacoktól elvágtatott, azt már az angol gazdaságról a legjobb akarat mellett — már csak a londoni jelentések alapján — sem tudnánk elmondani. Olaszország hadbalépése elvágta Anglia behozatalának és kivitelének kerek 30 százalékát. Ma már 18 hajó kell elhozza Ausztráliából azt az árut, amit eddig egyetlen egy hajó tudott elhozni a közeli Dániából. Angol adatok szerint 70—80.000 tonna áru kellene kirakodjék az angol partokon naponta, ha biztosítani akarnák a zavartalan ellátást. Itt azonban meg kell jegyeznünk, hogy Anglia kikötőinek nagyrésze alkalmatlan ily nagyarányú árumennyiség kirakodására. A többi kikötőknek meg nincs meg a kellő összeköttetésük az ország belsejével az ellátás gyors lebonyolítására. A sertés- és májországgállomány kétharmadát le kellett vágni, mert a meglévő hajófértel van foglalva készáruk szállításával és így a takarmányszállítás teljesen megbénult. A vasbehozatal 90 százaléka szintén lemaradt, a bányászathoz szükséges gerendák szállítása csak igen kis mennyiségben bonyolítódik le, mivel az utolsó még meglévő szállító — Franciaország is kiesett. A helyzet hasonló a fémiparban is. Itt Norvégia kiesését érzi meg fájdalmasan az angol közellátás.

Mindezek figyelembevételével — eltekintve a katonai kedvezőtlen helyzetétől — a német körök határozott véleménye, hogy az angol sziget megérett a viharra. Németország Angliát az angol fegyverrel — a blokáddal — fogja végérvényesen megverni.

A légi bombázások pusztító hatásai

A Genfi Vöröskereszt nemzetközi folyóiratában értékes adatokat közöl a különböző országokban a légvédelemmel kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokról. A légi haderő által az utóbbi hónapok folyamán végzett bombázások hatásait a gyújtó-, robbanóbombák és gránátok hatásait bizonyítja, hanem rámutat arra a nagy veszedelmre is, amelynek a gyenge légvédelmű országok polgári lakossága van kitéve a légi haderő egyre növekvő ereje folytán.

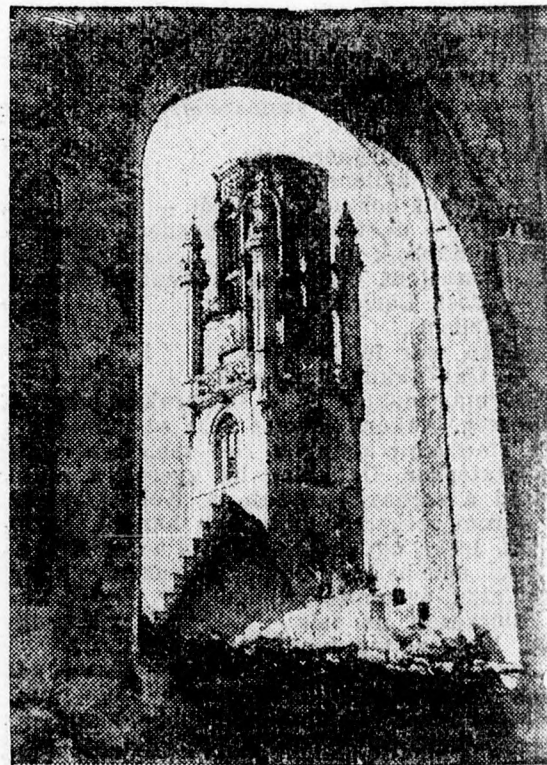
A megfigyelések között van az a kétségtelen tény is, hogy nem a nagykaliberű bombák okoznak nagy pusztításokat. A gyújtózsínórral ellátott, időre szabályozott gyújtóbombák csak azután robbannak, miután áttörték valamely épület fedelét és felső emeletét, porrá zúzva az egész épületet, valamint a környező házakat is. E bomba ellen hatékonyan bizonyultak a jól batározott és megfelelően gerendázott pincefedezékek. Majdnem lehetetlen ugyan is, hogy egy ilyen típusu bomba egészen a pinceig hatoljon és ott robbanjon fel. Ugyanez a bomba, ha földet ér, tölcésér alakul rést és magának.

Ennek ellenére, ha egy gyújtózsínórral ellátott bomba nyílt térre, vagy utcára zuhan, olyan erős légnyomást teremt, hogy a környező házak homlokzatai kártyavárként omlanak össze. E bomba okozta légnyomást négyzetméterenként 60 ezer kilogrammra becülik. Az épületek homlokzatait ezzel szemben a szélvihar okozta legtöbb 150 kilogramm nyomással szembeni ellenállónak építik: Egy 50 kiló súlyu bomba, ha szabad térre esik, légnyomás következtében 50 méter körzetben bezuza az ablakokat. Egy 300 kilós bomba ugyanilyen körzetben lerombolja az épületek homlokzatait. Míg egy 1000 kiló súlyu bomba 50 méter körzetben minden épületet lerombol.

Két egyszerre lezuhanó 300 kilós bomba a következő károkat okozza: 60 méter távolságban teljesen lerombolja a házakat, 100 méter távolságban a külső falak beomlanak, 250 méter távolságra pedig a falak meghasadnak. Az utcán 400 méter távolságra megöli az embereket és állatokat.

A gyakorlatban nem a nagykaliberű bombák okozzák a nagy pusztításokat, hanem a kis bombák esője, amelyek közül minden egyes robbanás egy áldozatot követelhet. Egy 500 grammos gránátbomba csak kis robbanást idéz elő, de 50 méter körzetben megöli az embert. Miután egyetlen repülőgép 4000 ilyen bombát tud ledobni, azokban a városokban, ahol nem gondoskodtak kellő módon a légvédelemről, a polgári lakosság körében óriási pusztítást vihet végbe egy bombaeső. A fedett lövészárkok, vagy egy pincefedezék teljes biztonságot nyújt.

Mindezekből azt a következtetést kell levonnunk, hogy lehetőleg minél több, akár közfedezéket, akár pedig magánfedezéket kell építeni. A lakosság pedig minél gyorsabb iramban vonuljon be a fedezékekbe. Csak így lehet csökkenteni a légi bombázások pusztításainak méreteit, ha már nem küszöbölhetők ki teljesen.

A middelburgi (Németalföld) ősi székesegyház gyönyörű tornya, amely teljesen szétlenn maradt a háboruban

Dr Otto Kriegk:

ÖSSZEOMLÁS

(Ismerteti: Huzella Odön)

„A nép új embereket akar látni!”

1940 május 18—19. Alig múlt el pár nap a franciákra olyan végzetes események bekövetkezése után, Reynaud Lebrun elnökhöz sietett.

— A nép új embereket akar látni, — mondja az elnöknek.

A Corap-hadsereg teljesen csődöt mondott Északon. A németek már az 1918-as csatatereken törnek előre, amiért Reynaud Daladier hibáztatja és Gamelin tábornoknak is távoznia kell a hadsereg éléről. Churchill már május hó 16-án, mielőtt megérkezett a rémhír a legerősebb francia védelmi vonal áttöréséről, mielőtt még a németek új fegyvereinek a hatalmáról s fékezhetetlen bátorságukról tudtak volna, követelte a francia kormányzás egységesebbé tételét.

Lebrun eleinte szabadkozott, mehezen szánta rá magát arra, hogy megváljék attól az embertől, aki őt és fél évig volt hadügyminiszter. Végül is Daladier épített fel mindent Gamelinnel együtt, amiben Franciaország megbízhat.

A tábornokokat Északon és a Maginot-vonalnál, a Párizs körül álló tartalékdivíziók vezéreit mind Daladier és Gamelin nevezték ki. Lebrun nem tud hinni még a mozgó háborúban; még a védelmi háborúban bízik, ami Franciaország legerősebb fegyvere. Mire valók az angol szövetségesek, akik minduntalan beavatkoznak Franciaország belpolitikájába? Daladier ugyan kijelentette, hogy az angol hadseregben most meg lehet bízni. És valahogy bizonyára meg lehet állítani a németek előretörését is. Reynaud szilárd marad elhatározásában és új kabinetet követel.

Lebrun elnök kétségbeesésében azt indítványozza, hogy vonják be legalább az új kabinetbe az öreg Petain marsallt is, akitől már több alkalommal kért tanácsokat. Petain marsall 84 esztendősen fejével állandóan úton volt Madrid és Párizs között. Lebrun elnök már el is hívatta. Az öreg marsall felébresztik éjnek idején és elcipelik az elnöki irodába, ahol Petain egyszerűen, szerényen ígért mond: hajlandó osztozni a kormányzás gondjaiban.

Előző nap még Madridban járt, ahol nem csinált titkot a véleményéből. Nem sokat bízik Franciaország ellenállási lehetőségeiben. Kész a forma kedvéért belépni a kormányba, még akkor is, ha Daladier csak kifelé marad miniszter. De ki vezesse Franciaország hadseregét? Ge hét előtt Weygand Párizsban volt, honnan ismét Szíriába repült. Lebrun azt akarja, hogy Weygand legyen Gamelin utódja.

Miért Weygand? 73 esztendősen súlyos nem igen nyoma még, de ő nem működött közre a francia védelmi hadsereg felépítésében. Azonban Weygand Foch marsall tanítványa. És ez döntő érv mellette. Ott volt Compiègneben, amikor a fegyverszüneti feltételeket diktálták a németeknek. Ő támogatta Foch-t a híres marnei csatában, amikor Franciaország elhárította a veszedelmet Párizs felől. Résztvevő Flandriában is, a versenyfutásban, a tenger felé. Az utolsó háború angol és francia tábornokai, akikben annyira reménykednek, jól ismerik Weygand tehát mindazzal a tudással rendelkezik, ami olyan nagyvívó Foch-t.

Szokratavíróval hívják haza Párizsba. Azonnal elfogadja a meghívást s repülőgépen már útban is van a francia főváros felé.

Most már csak olyan emberre van szükség, aki rendet is tudjon tartani Franciaországban.

Reynaudnak kéznél is van az illető: a zsidó Mandel személyében, akit Clemenceau vezetett be a politikába, mert olyan kitaszított volt, hogy ismeretség híján hűségesebbnek kellett maradnia. Mandel lesz a belügyminiszter, — határozza el Reynaud, — azzal a joggal,

hogy elmozdíthatja a polgármestereket és prefektusokat és ujakat nevezhet ki; agyonlövetéseket rendelhet el. A Surete megkezdte Franciaországban uralmát — s a legfelső parancsnoka zsidó. Bizonyos londoni körökben, mindenekelőtt azonban Newyorkban, nagyon kellemes érzéseket fog ez kelteni.

1940 május 20. Weygand megérkezett Párizsba. Természetes, hogy mindenekelőtt át kell tekintenie a helyzetet. Repülőgépen a frontra indul Flandriába. Legfőbb ideje is, hogy Weygand a dolgok után nézzen. Petain egy napig volt a fronton, ahol Giraud tábornokkal, a kilencedik hadsereg tábornokával akart beszélni. Miután Corap nem

vált be, ennek a hadseregnek kell feltartóztatnia a németeket a Maasnál. Petain azonban visszatért a frontról, anélkül, hogy Giraud-val beszélt volna, mert a tábornok a harcoló csapatoknál tartózkodott s korán reggel ment el egy megfigyelő kocsival.

Weygand tehát repülőgépen utazott a frontra. De hiába várnak tőle értesítést, nem jön. A francia kormány vezetői még nem is tudhatják, hogy Weygand repülőgépeinek Calaisnál le kellett szállni s a tábornok onnan hajóval volt kénytelen tovább menni Le Havre felé, hogy ezen az úton valahogy visszatérhessen Párizsba. Természetesen Reynaud és társai azt sem tudhatják még, hogy Weygand milyen kétségbeesítő helyzetet talált a flandriai ütközetnél.

Röviddel éjjel előtt azonban megérkezik a rémhír: a német páncélos csapatok egyetlen hatalmas rohammal bevették Arrast, Amienst és Abbeville-t a Somme torkolatánál.

Anglia ellen irányul ez? Ebben az esetben Párizs kissé fellelegezhetne. Vagy Angliával egyidejűleg Párizsban is szól? A válasz nem marad el erre a súlyos kérdésre. A németek elfoglalták Rethelt is. Reynaud előtt cserengeni kezd az óriási bekerítő és megsemmisítő ütközet veszélye.

Párizs értesül a német sikerekről

1940 május 21. Párizs már korán reggel értesül a németek váratlan sikereiről. A kormány tudósításainak nem hisznek többé. Suttognak a kávéházakban, a tőzsdén, a kamarában, a szenátusban. Menekültek özönlének a fővárosba. Az Észak-pályaúdváron megdöbbentő jelenetek játszódnak le. Mandel rendőrsége nem akadályozhatja meg a menekülteket abban, hogy elmondják az igazat. A lapok megkapják a rendeletet, hogy háthorizontató leírásokat közöljenek a menekültekről és egyben igazságot is a németek ellen, de intsek nyugalomra is a közönséget.

Néhány nappal később be akarták vezetni a kenyérjegyet, de a tömeg felzúdulására ezt a határozatot gyorsan visszavonják. A cukorjegyet azonban mégis bevezetik. A kamarában és a szenátusban bizottságokat alakítanak, amik azzal foglalkoznak: hogyan lehetne fokozni a mezőgazdasági termelést?

Reynaud ekkor hirtelen rájön, hogy az egész bürokratizmus úgy dolgozik, mintha egyáltalán nem állnának német csapatok francia földön. Történt valami a katonák további behívására?

Párizsban olyan híreket terjesztenek már, hogy a kormány el akarja hagyni a fővárost.

„Veszélyben a haza!”

Aznap délben megérkezik Párizsba a szövetséges hadseregek generalisszimusa, aki megállapította, hogy a flandriai ütközetben már nem sokat lehet menteni. Három francia északi hadsereg valószínűleg elveszítettnek tekinthető. Az angol kiküldött az angol expedíciós hadseregről nem sokat tudott meg. Néhány percig beszélt a belga királlyal. Nem volt jó hangulatban. Valamit tenni kell a pánik ellen.

Reynaud elhatározza, hogy a pánik ellen az igazság ritka eszközét fogja alkalmazni. Elmegy a szenátusba és elmondja a beszédet, ami ezzel a mondattal kezdődik:

— Veszélyben a haza!

Míg a szenátorok tapsolnak, neki kezébe nyomja valaki az *Oeuvre*-t. Ezt olvassa benne: „Egyetlen módja a pánik megakadályozásának az, hogy nem szabad megmondani a népek az igazat.”

Alig fut végig e sorokon, jelentik, hogy Churchill telefonál Londonból. Reynaud a telefonhoz siet. Churchill dühöng. Ebben a pillanatban kapja meg a Reuter távirati ügynökség a parancsot, hogy hallgassa el Arras, Amiens és Abbeville elestét. Reynaud pedig ezt beismerte a szenátusban s ezzel blamáta Angliát és Franciaországot az egész világ előtt!

1940 május 22. Churchill Párizsba érkezett. Reynaud csak a legsürgősebb ügyekkel tud törődni. Mandel a saját szakállára kormányoz. Weygand tábornokokat bocsát el s másokat nevez ki. Az események torlódása közben a kormány kénytelen hivatalos nyilatkozatot kiadni, amelyben azt hangsúlyozza, hogy nincs szándékában elhagyni Párizst. Churchill keményebb ellenállást követel és a francia divíziók feláldozását Flandriában, hogy az angol expedíciós hadsereg egy részét megmenthesse. Közli, hogy azok az angol csapatok, amelyek még el tudják hagyni Boulognet és Calais-t, parancsot kaptak arra, hogy tekintet nélkül Franciaországra, azonnal térjenek vissza Angliába. A többi Dünkirchennél próbálják megmenteni. A franciáknak fedezniük kell ezt a visszavonulást.

Reynaud kénytelen engedelmessékedni.
(Pefejező közlemény következik)

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1940

NYITVA AUGUSZTUS 25-29-IG

A vásár megtekintésével megtalálja számítását

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT / LEIPZIG, (DEUTSCHLAND)

vagy **LUDWIG SCHUSTER EZREDES, NEMET KONZUL**
ORADEA, STRADA NICOLAE IORGA No. 1. — TELEFON: 21-35.

A két világháború a számok tükrében

1914—1918 volt a világtörténelem legnagyobb háborúja. 29 antant-ország állt szemben a 4 központi hatalommal. A háború kezdetén Ausztria-Magyarország és Németország 118 millió lakosának kellett felvenni a küzdelmet az antant-államok 277 millió fehér és 423 millió színes lakosával. A központi hatalmak összesen 25 millió fegyverbe szállított katonája az antant 45 millió katonájával harcolt.

A német birodalom 1914—1918-ban 1.883.000 halottat, 5.686.937 sebesültet vesztett, 983.775 német katona került hadifogságba, ezek közül 55.889-ről azt jelentették, hogy a hadifogságban meghalt, mivel azonban 97.385 hadifogoly nem tért vissza, feltehető, hogy ezek legnagyobb része szintén elpusztult.

Németországban 1914—1918-ban összesen 2 millió 520.000 hadifoglyot őriztek (535.411 francia, 185.329 angol, 1.434.529 orosz, 147 ezer 986 román, 133 ezer 287 olasz, 46.019 belga, 28.746 szerb, 7107 portugál, 2437 amerikai, 101 japán és 5 montenegrói.) Németország összesen 13.787.000 férfit szolgált fegyverbe. Míg 1918 március 21-én a franciaországi nagy csata Arras és La Fère közt 75 km-es fronton megkezdődött, a németeknek 48 millió katonája volt, ezekből 139.821 tiszt és 3.514.889 fő nyugaton harcolt, 192 hadosztályba alakulva. Az utolsó nagy offenzívát 30 hadosztály kezdte meg, végül is 90 hadosztály vett benne részt, 950 könnyű, 710 nehéz és 53 legnehezebb üteggel.

A mostani háborúban másként alakul a helyzet. Miután a németek Lengyelországot 18 nap alatt elintézték, csak az angolokkal és franciákkal álltak már szemben. Veszteségük a lengyel hadjáratban a hivatalos jelentések szerint (10.572 halott, 30.322 sebesült, 3405 fő eltűnt), összesen 44 ezer ember volt.

A francia hadsereg hadilétszámát összesen 5—6 millió főre kell becselnünk, melyhez még 1,5 millió színes katona számíthat. Igaz, hogy ezek egy része Sziíriában és Afrikában maradt. Azonban a franciák a fenti létszámokat nem érték el; a 8 hónapi télenségi időtartama alatt igen sok, főleg idősebb embert szabadságot kaptak. Az angol hadsereg átszervezés alatt áll. 1940 áprilisában kb. 10 hadosztály állt francia földön, legfeljebb 400.000 főnyi összlétszámmal.

Május 10-én a németek meglepően indították meg nagy offenzívájukat. 5 nappal később a holland, 18 nap múlva a belga és a 25-ik napon az angol expedíciós hadsereg nem szerepelt már mint katonai tényező, a francia hadsereg pedig már erősen meg volt tépázva. Az 1940-i német offenzívát az eddigi jelentések szerint eleinte állítólag csak 56 gyalog és páncélos hadosztály kezdte volna meg, erős légi kötelékektől támogatva.

1940 június 5—15 között 250.000, június 19-én ismét 200.000, június 22-én pedig 500 ezer francia katona esett hadifogságba, úgy hogy a németek kezében lévő hadifoglyok összlétszáma kb. 2 millió emberre tehető s mennyi még a halott, sebesült és a tengerbe fulladt katona.

Pontos jelentéseket még nem adtak ki, de a németek mintegy 80 ellenséges hadosztály felmorzsolásáról számolnak be, azok anyagát, azonkívül természetesen nehéz tüzérséget, autós oszlopokat, sütődeket, hadifogatókat, tábori konyhát, stb. zsákmányolva. A zsákmány nagyságát még megközelítőleg sem lehet felbecsülni.

Május 10—június 3-ig a szövetségeseknek több mint 3500 repülőgépe pusztult el; ezzel

szemben a németek május 10—június 3 között 432 gép elvesztéséről számolnak be.

Ezzel szemben az 1914—1918. év egész tartama alatt a németek 3200, az antanthatalmak 8400 repülőgépet vesztettek. Az elmúlt világháborúban az első nagy légi ütközet 1917-ben Flandria fölött zajlott le; összesen 100 gép vett benne részt. Ellenben 1918 szeptember 11-én St. Michelnél az amerikaiak első nagy támadásánál a szövetségesek már 1200 repülőgépet vetettek be. Május 10-től június 1-ig a német jelentések szerint veszteségük: 10.252 halott, 42.523 sebesült, 8463 eltűnt.

Csak júniusig rendelkezünk félig-meddig megbízható számokkal s így csak bizonyos korlátok között lehet összehasonlításokat tenni a világháborúval. Érdekes azonban megállapítani, hogy míg most a 2. világháborúban a Somme menti csata aránylag gyorsan zajlott le — a veszteségek ugyan még nem ismeretesek — addig 1916-ban a hírhedt Somme menti „Material Schlacht”-ban, amely június 24-től november hó 26-ig tartott, a támadó antantsapatok kereken 700.000, a védekező németek 500.000 embert vesztettek.

1918 tavaszán, a 17 napig tartó (március hó 21-től április 5-ig) híres „nagy” franciaországi csatában — mely ismét a mozgó hadjárat jegyében zajlott le 3 évi állásharcok után — a németek 95.100 halottat, 180.000 sebesültet vesztettek, 22.600 ember pedig eltűnt. Ebben az utolsó nagy offenzívában, mely a 17. nap után megakadt, a németek 24.848-al több halottat, 137.477-tel több sebesültet vesztettek és 14.137-tel volt nagyobb az eltűntek száma, mint a mostani legutóbbi nagy megsemmisítő csatában, melyben 26 nap alatt a szövetségesek hadseregeinek javát felőrölték.

Ezek a számok a német hadvezetés kiváló-ságának és fölényének legjobb bizonyítékai.

Az új Német Birodalom területe és lakossága

Berlinből jelentik: A birodalmi statisztikai hivatal legutóbbi közlése szerint a Német Birodalomnak a Keleten hozzácsatolt területekkel együtt — bele nem számítva a cseh-morva protektorátust — 681 ezer négyzetkilométer területe és kereken 90 millió lakosa van. Ehhez csatlakozik még a lengyel kormányzóság 96 ezer négyzetkilométer területtel és 10,5 millió lakossal. A lengyel kormányzóság a következő négy közigazgatási területek tagolódik: Krakkó 26.824 négyzetkilométer területtel és 3,19 millió lakossal; Lublin 26.848 négyzetkilométer területtel és 2,14 millió lakossal; Radom 26.824 négyzetkilométer területtel és 3,19 millió lakossal; Varsó 16.656 négyzetkilométer területtel és 2,82 millió lakossal. A szovjetorosz érdektérület 201 ezer négyzetkilométer kiterjedésű, 12 millió lakossal.

SZOVÁTA

fürdőn fényűzően berendezett 14 szobából álló modern villa, hideg-meleg folyóvíz szolgáltatással, erdő közvetlen közelében, szép kerttel, előnyös áron eladó. *Érdeklődni a kiadóhivatalban lehet.*

Besarábia beosztása a szovjet államrendszerébe Transnistriával egyesítik „Moldva” nevű új köztársasággá

Bucurestiből jelentik: A moszkvai kormány elhatározta, hogy Besarabiát egyesíti Transnistriával, — ahogy a Dnyeszteren túli, jórészt román lakosságú tartományt eddig nevezték, — és az egész új federatív szovjetköztársaságot Moldvának nevezi el. A fővárosi lapok megjegyzik, hogy ezzel az elnevezéssel a Szovjet elismeri, hogy úgy az eddigi Transnistriát, mint a most hozzácsatolt Besarabiát tulnyomó többségben moldvaiak — románok — lakják.

Vadállatias rablógyilkosság áldozatai esett egy magányos bucuresti matróna

Élet-halál harc az eltorlaszolt ajtó mögött — Nyolc ütést mért egy kés fokával áldozata fejére a gyilkos

Bucurestiből jelentik: Páratlan vakmerőséggel végrehajtott rablógyilkosságot fedeztek fel Bucurestiben a Cariazi-utca 24. számú házban. Ismeretlen tettes meggyilkolta Sita Oprescu Brichila 71 éves asszonyt, egy végrehajtott nyugdíjas özvegyt. A nyomozást lefolytató rendőri közegek jegyzőkönyvéből az alábbi részletek derülnek ki.

Maria Dinescu asszony, a meggyilkolt matróna egyik ismerőse, vasárnap reggel meg akarta látogatni öreg barátját. Amikor a lakáshoz érkezett, az ablak nyitva találta, az ajtó azonban zárva volt. Többször hangosan szólította az asszonyt, miután azonban belülről semmi választ nem kapott, gyanút fogott és értesítette a rendőrséget.

Rövidesen rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. Erőszakkal felnyitották az ajtókat s behatoltak a lakásba. A konyhában, arccal a földre hajolva, hatalmas vértócsában találtak rá a szerencsétlen matróna holttestére. A holttest körül megalvadott vérfoltok és agyvelődarabok borították a padlót és a falakat s a földön egy hatalmas, véres konyhakés hevert. Az ügyészség rendelkezése a holttestet a bucuresti törvényszéki bonctani intézetbe szállították s ott Kernbach dr., a Kolozsvárról Bucureszbe kinevezett törvényszéki orvosszakértő felboncolta a holttestet.

Az ismeretlen gyilkos teljesen felforgatta a lakás berendezését, ezért a rendőrségnek az a feltevése, hogy a tettes rabolni akart, de még azelőtt végzett a kétségeesetten védekező öregasszonnyal. Pénzt azonban nem talált és zsákmány nélkül állt tovább a lakásból.

Az áldozat, mint említettük, egy végrehajtott özvegy volt és ezeregyszáz leies havi nyugdíjából éldegélt. Nagyon visszavonult életet folytatott és szemszédái szerint, nagyon féltős természetű volt. Ezt az is bizonyítja, hogy a rendőrség a lakás ajtaja mögött valóságos torlaszt talált, asztalkákból, székekből és szalmazsákokból. A gyilkos azonban, miután az ajtó el volt torlaszolva, nem ezt az utat választotta, hogy a lakásba jusson, hanem betörte az egyik ablakot s úgy rontott rá a védtelen özvegyasszonyra. A rendőri közegek megállapították, hogy a gyilkos és áldozata között valóságos élethalál harc folyt. A matróna a hálósobából a konyhába menekült s ott a dulakodás hevében a gyilkos felkapott egy kezeügyébe eső konyhakést s azzal nyolc erőteljes ütést mért a matróna fejére. Már az első ütés halálos volt, az elvakult gyilkos azonban még további hét ütést mért az immár halott öregasszonyra.

A bucuresti rendőrség teljes erővel folytatja a nyomozást s máris olyan adatok birtokában van, amelyek reményt nyújtanak arra, hogy az elvetemült tettes rövidesen rendőrkézre kerül.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezet el az olvasót

BETTY SCHNEIDER: VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszáz ezer hős halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszerűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ara 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, IL. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkszámánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem órnunk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még mérsékelt a nyugati megyékben zivatar. A hőmérséklet tovább emelkedik.

Manoilescu külügyminiszter fogadóestet rendezett a diplomáciai testület és a kormány új tagjainak tiszteletére

Bucurestiből jelentik (Rádió): Manoilescu külügyminiszter és felesége július 15-én és 16-án a külügyminisztériumban fogadóestet rendezett a diplomáciai kar és a kormány új tagjainak tiszteletére. A fogadóesteken megjelentek Ion Gigurtu miniszterelnökkel élőkön a kormány tagjai, a külföldi követek s más katonai és polgári előkelőségek.

ÖFELSÉGE ALÁIRTA A JULIUS HAVI FIZETÉSEK KIUTALASÁT. Bucurestiből jelentik: Öfélése II. Károly király aláírta a július havi fizetések kiutalására vonatkozó dekrétumot.

SVÁJCI GAZDASÁGI KÜLDÖTTSEG ÉRKEZETT AZ ORSZÁGBA. Bucurestiből jelentik: A „Romania” című lap közli, hogy kereskedelmi tárgyalások céljából svájci gazdasági küldöttség érkezett az országba. A küldöttség tagjait De Week, Svájc bucaresti követe mutatta be Leon nemzetgazdasági miniszternek.

Két lejjel emelték a villanyáram díját Szatmáron. Szatmárról jelentik: A szatmári villamosmű igazgatósága végrehajtotta az áramdíjak emelésére vonatkozó korábbi tervét. Az új díjszabás, amely július 1-től érvényes, a következő: Üzletek, irodák és egyéb helyiségek részére 1 kilowatt villanyáram díja 18 lei, magánlakások részére 16 lei, míg az üzemek 8 lejt fizetnek az áram kilowattjéért. Az áramdíjemelés: üzemeknél 1 lei, egyebütt 2 lei kilowattként. A nagy fogyasztókkal külön megállapodást létesít az üzem. Az igazgatóság az üzemanyagok árának nagymértvű emelkedésével indokolja a díjszabás módosítását.

HUSZÁR KÁROLY VOLT MAGYAR MINISZTERELNÖK SÜLYOS BETEG. Budapestről jelentik: Huszár Károly volt miniszterelnök súlyosan megbetegedett.

A „MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG” FELHÍVÁSA A JÓZSEFFALVIAK JAVÁRA TÖRTÉNT GYŰJTÉS ÜGYÉBEN. A Magyar Népközösség kolozsvári központi irodája a következők közlésére kérte lapunkat: „A Magyar Népközösség Kolozsvári Központjának Társadalmi Szakosztálya ezúton kéri az összes vidéki szervezeteket, hogy a még birtokukban lévő józseffalvi gyűjtőleveket elszámolás kíséretében a központi iroda címére haladéktalanul behűlden szíveskedjenek. Kéri továbbá a népközösségi gyűjtést vállaló társadalmi egyesületeket, lelkészeket és magánszemélyeket, hogy a birtokukban lévő leveket a kibocsátó szervezetekhez, — vagy amennyiben azokat a központtól kapták, — közvetlenül a központi iroda címére (Cluj-Str. Bratianu 3. sz.) elszámolással együtt sürgősen megküldeni szíveskedjenek, mivel a gyűjtési határidő folyó év június hó 15-én lejárt s az leveket rövid időn belül a hatóságoknak be kell szolgáltatni.”

A kolozsvári római katolikus fiuliceum mellett működő bennlakás igazgatósága felhívja a helyi növendékei figyelmét, hogy amennyiben a jövő évre az intézetbe vissza akarnak térni, ez irányú kérésüket még július hónap folyamán küldjék be. Római katolikus fiuliceum, Cluj.

MEGGYILKOLTAK AZ INDIÁNOK EGY MAGYARORSZÁGI KUTATÓT AZ ÉSZAKBOLIVIAI ÓSERDŐBEN. Sziámból jelentik: Az északboliviai óserdőben egy fiatal magyarországi kutató holttestére bukkantak, akit az indiánok gyilkoltak meg. A budapesti lapok fölvetése szerint az áldozat azonos Révész György újságíróval, az Est Lapok volt munkatársával, aki a múlt évben ment ki Dél-Amerikába. A bolíviai kormánytól kapott ösztöndíjból expedíciót alakított, hogy felkutassa az egyik rejtélyesen eltűnt kutatót.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Ötven centiméterrel esett a Titicaca-tó szintje. Limából jelentik: A Titicaca-tó szintje, mely a legmagasabb a világon (3812 méter) 50 centiméterrel esett december óta. Ez a ritka tünény a La Paz-i szárazságnak tulajdonítható.

Felgyújtotta a faskamrát egy két és fél éves gyerek. Temesvártud. Abrudean Péter gyárvarosi háza udvarán kigyulladt a faskamra. Ertesítették a tűzoltóságot, amely ki is vonult. A tűzoltóság megérkezése után azonban sikerült már a tüzet eloltani. A rendőrség megállapította, hogy Abrudean két és fél éves gyermeke gyufával játszadozott s az égő gyufát eldobva, ezzel okozta a tüzet.

Bonbazápor — kókuszdiókkal. Szörnyű halállal fejezte be életét két angol gyarmati tisztviselő Ceylon szigetén. Mind a ketten azzal szórakoztak, hogy egy pálmaligetben céllövőgyakorlatokat rendeztek a fákon mászkáló majmokra. A szórakozás eleinte veszélytelennek látszott: egyik állat a másik után zuhant életlenül a földre. Ekkor azonban a majmok hirtelen ellentámadásba mentek át és kókuszdiókkal valóságos bombázni kezdték a két tisztviselőt. A két könnyelmű ember még csak nem is gondolhatott menekülésre, olyan váratlanul érte őket a kókuszdiózápor s néhány pillanat múlva már eszméletlenül feküdt a földön a két vadász. A majmok azonban még akkor sem hagyták abba a támadást és addig bombázták a két ájult embert, míg csak valósággal szét nem zúzták azoknak fejét a kemény kókuszdiók.

Felakasztotta magát egy nagyváradi papirzacskó gyáros. Saját tud. Szerdán reggel 9 órakor megdőbentő öngyilkosságot fedeztek fel a Károly király-ut 6. szám alatti házban lévő papirzacskó üzemben. A kis gyár tulajdonosa, a 46 éves Karcag Miklós felakasztotta magát és mire rátaláltak és a kötélről levágták, már halott volt. Karcag Miklós öngyilkossága egészen rejtélyesnek látszik. Hosszu éveken keresztül a Sonnenfeld vállalatok utazója volt, majd a cégtől megválva, önállósította magát és papirzacskógyárat rendezett be magának. Szerda reggel szokása ellenére már fél 7 órakor bent volt az üzemben. Még intézkedett a napi munka felől, majd bement az üzem helyiségébe és ott a falra erősített gépek két kapesolójára hurkot kötött és arra akasztotta fel magát. Az egyik munkás valami utasítás végett be akart menni hozzá, de az ajtót zárva találta. Rosszat sejtve, kopogtatni kezdett, de miután választ nem kapott az ajtót társaival felfeszítette, Karcag Miklóst ott találták felakasztva az üzemben, a munkahelyén életlenül. Az öngyilkosság színhelyére kihívták a mentőket is, de a segítség már elkésett. Karcag Miklós öngyilkosságáról jelentést tettek a hatóságoknak és még a délelőtti folyamán rendőrhivatal szállításra szállították ki a helyszínére.

Adományok. Özv. Haranth Gyuláné (Felsőbánya) 100 lejt küldött özv. Patawi Györgyné részére. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Megnyilt Valeni de Munteban Iorga nyári szabadegyeteme

Bucurestiből jelentik (Rádió): Gh. Ardeleanu, Bucegi tartomány királyi helytartója megleghangu üdvözlőlétávitrat küldött II. Károly királynak Iorga Miklós Valeni de Muntei nyári szabadegyetemének megnyitása alkalmából. Az uralkodó köszöntőávitratban válaszolt az üdvözlésre.

Feljegyzések

Tegnap reggelünkben idézzük a következőket:

„A nagy változások nyomán sok volt a megtérés. Tudomást szerezhettünk ezekről, hiszen az alkalmi megtérések egyáltalán nem rejtőznek el szemérmesen s a vásári felkínálkozás különféle módjaival igyekeznek észrevétetni magukat. — „Ugy-e, hogy megmondtam” — hangzik az új hitvalló ajkáról az öngazoló szólam. Pedig nem mondott semmit és ha mégis mondott, az minden más egyéb lehetett, csak éppen a megtérés igazolása nem.

Nem lehet megtérésnek nevezni azt a magakelletést, amit a közvélemény irányításának tisztán üzleti jellegű berkeiben figyelhetünk meg. Ezeknél a változás csak annyi, hogy bizonyos jellegzetes faji érdekek, hangok és színek észrevétlenül a háttérbe vonulnak és így próbálják átvészelné a „krisztusi időköt”, míg az előtérbe új kikáltókat állítanak. Az új hang azonban első rezdüléseiben elárulja magát: vásári, nem őszinte és ezért végeredményben nem új.”

E megállapítások igazolására sajnos, bárki özőnével találja a legundorítóbb példákat. A legvisszatartóbbra azonban fel kell hívunk a figyelmet. Kisebbségi életünk egyik közismert macskazugában szintén sietős nagyakarátást inszenáltak és az új „kiáltó” vilbuzgóságában, vagy abban az igyekezetében, hogy a háttér a beléje helyezett „bizalmát” jól kiérdemelje, alaposan túlléti a célon.

Hatos huszárvágásnak készült az önfelkínáló szózat — egy csomó látható és láthatatlan ellenség ellen vadalkozók — és a végén nemcsak az ágakat vágja el maga alatt, hanem saját magát is lekasabolja.

— **Hogy nem zsidóberenc, hogy munkavállalási szabadsággal alapján vette át krajcáros lapok „szellemi irányítását”, — csak átfutunk ezeken — hogy ezt tette, meg azt áldozta a keresztény magyar gondolatért, hogy „elrendeltetés” címén áll magyar örökhelyeken és a végén a vadalkozás egy fáradt suhintással jóval túl a célon kanyarodik le: a zsidókérdésre.**

— **Az „én szememben” nem az a legjobb keresztény, aki legjobban tud zsidózni — suhog az alattomos cselvágás a láthatatlan ellenség felé, aki tegnap is azt állította, ma is azt állítja és holnap is azt fogja állítani, hogy van zsidókérdés és ezzel keresztény magyar létérdekből is foglalkozni kell, meg kell oldani minden ellenkező keresztényeskedés és magyarkodás ellenére is. A nagy Széchenyi is „zsidózott”, Prohászka püspök, Bangha páter is „zsidózott” ilyen értelemben. Ezek pedig jó magyarok és jó keresztények voltak, a legjobbak, még ha a betű anarchidájának homályos zugában másként vélekednek is.**

Minden kérdést és minden problémát el-mázolni igyekvő érdekelt propaganda magyon is népies szólama az is, hogy: „tart-sunk össze mi is, tart-sunk ki mi is, segít-sük, támogassuk egymást, tanuljunk a zsidóktól és éljünk hitünk tanításai szerint... ugyanezt teszik a zsidók... és boldogulnak.” Óriási elmaradottság kell ahhoz, hogy a zsidókérdés bonyolult vallási, erkölcsi, gazdasági, politikai, kulturális vonatkozásait valaki így intézze el. Ez a kérdés ma tudóso-kat, egyházfőket, nevelőket, politikusokat, kormányokat, nemzetközi bizottságokat foglalkoztat és a mi szegény kisebbségi életünk sokat tépázott berkeiben még vannak nem tudom milyen érdekektől és célkitűzésektől fűtött kiállók, akik kétségbeesítő hányavetiséggel zsidózásnak minősítik a nyomorúságából kiemelkedni akarók legtisztéletremelőbb erőfeszítéseit.

Mindenestre túlléti a célon. Ha volt még valaki, akinek az ilyen keresztényeskedés és magyarkodás valamit jelentett, az most leszámolhatott önmagában magyar kisebbségi életünk macskazugainak ilyen erőlködéseivel. Keresztény magyar nem örül, mert nem örülhet annak, hogy bizonyos zsidó lapok (eddig kétségbeesetten tagadták, hogy azok!) ilyen „keresztény” irányítás alá kerültek. Az „irányítás” megértésére befejezésül újra csak tegnap reggelünkben soraira utalunk. (—)

• **Hasműtétek utáni időszakokban a régóta** bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz kitűnő hashajtó, amelyek a belek tartalmát biztosan felhígítja és azt csakhamar fájdalommentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

Felhívás a falusi lakossághoz. Bucurestiből jelentik: Megállapítást nyert, hogy az utóbbi időben igen sok falusi ember érkezik a fővárosba és más városokba, alkalmazás keresése végett. Azoknak a kockázatoknak a megelőzésére, amelyeknek a lakóhelyüket elhagyó falusiak teszik ki magukat, amikor a fővárosba jönnek, anélkül, hogy tudnák: kaphatnak-e alkalmazást, a főváros rendőrsége lépéseket tett a belügyminisztériumban, a nemzetvédelmi minisztériumban s a kultuszminisztériumban, valamint kérte a királyi helytartóságokat, a patriáhiát és metropolitákat, hogy alantas szerveik által figyelmeztessék a falusi lakosságot arra, hogy ne távozzék el otthonából. A belügyminisztérium illetékes szervei által minden munkaalkalomról értesíteni fogja a falusi lakosságot.

A TORTA ÉS A SÜTEMÉNYKÉSZÍTÉS — NEMZETELLENES BŰNCSELEKMÉNY! Londonból jelenti a *Centropa-Press*: Angliában augusztus ötödikével kezdődőleg tilos lesz a fagyalt és a cukrászsütemények készítése. A torta, és sütemény-készítést máris a nemzet elleni bűncselekménynek tekintik Angliában.

Mit nyert Németország Hollandia és Belgium belvízi flottájával? Berlinből jelentik: Németország erőtaralékának növekedéséről most Hollandia és Belgium megszállása után még megközelítően sem alkothatunk ugyan képet magunknak, annyi azonban bizonyos, hogy a két állam folyami flottájának egészen különleges szerep jut majd a német teherforgalmi rendszer további kiépítésében. Hollandiában a belvízi hajózás a Rajna, Maas és Schelde messzeágazó csatornahálózatában rendkívül fejlett, amire már az a körülmény is utal, hogy Németalföld 2,9 millió tonnás tengeri kereskedelmi flottáján kívül, az 1939 január 1-én megejtett számlálás szerint jóval több, mint 19.000 folyami járművel rendelkezik. Ezek teljes raksúlya 3,9 millió tonnát tesz ki. Hollandia folyami hajóparkja elenyészően csekély kivétellel a megszállás után is sértetlen maradt. Belgium gazdasági életében a belvízi hajózás még jelentősebb szerepet játszik. Már a tengeri és folyami hajóállomány számára — Belgium kerekén 290.000 tonnás tengeri flottáján kívül 7000 belvízi, összesen 2,5 millió tonnás járművel rendelkezik — egymaga élesen rávilágít azokra a közlekedéstechnikai perspektívákra, amelyek a német közgazdaság számára Hollandia és Belgium megszállásával nyílnak.

Éltrevalóan kamatoztatta a gyermekáldást egy gyimesi gazdálkodó. Csíkszereda. Saját tud. Pár nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Crăciun Ioan gyimes-rakottyasi gazdálkodó tizenegyedik gyermeke keresztapjával Papp Daniil ny. tábornokot, Maros-tartomány királyi székartóját kérte fel. A helytartó a keresztapaságot elvállalta és Drimba József megyefőnököt kérte fel a szertartáson való részvételre. A megyefőnök meg is jelent és jelentékeny összegű készpénzt és gyermekkelengyét adott át a sokgyermekes szülőnek a királyi székartó nevében. Azt is megemlítettük, hogy Crăciunék tizenharmadik gyermekét Öfelsége II. Károly király keresztelte, mely alkalommal ugyancsak fejedelmi ajándékban részesítették a szülőket. Most derült ki aztán, hogy Crăciunék az Országőrszervezet legmagasabb parancsnokságát is felkérték, hogy vállalja el ő is a keresztapaságot. Teofil Sidorovici őrnagy aláírásával most érkezett meg a válasz, hogy a szervezet szívesen tesz eleget a kérésnek és ötezer lei készpénzt küldött ajándékképpen. Amint látszik, Crăciunék elég életrelőlk arra, hogy gyermekáldásukat ilyen módon is uton kamatoztassák és ezzel segítsenek ma-
tukon a nehéz megélhetési viszonyok között.

Akadémia a hindu táncművészet stílusának fejlődésére. Bombayból jelentik: Uday Shanker, a híres indiai táncművész, az indiai egyesült tartományokban lévő Almorában táncakadémiát alapít. Az évezredes hindu táncművészet különböző stílusainak megőrzésére és ápolására. Az akadémia egyszersmind az indiai táncok evolúciójának történetét is tanulmányozni fogja. A tartományi kormány ingyen telket és amerikai műpartoklók jelentékeny tőkéit ajándékoztak az intézet céljaira, mely fennállása első öt évében nem vesz fel külföldi tanítványokat és siker esetében India egyéb tartományaiban is iskolát szervez.

Az oradeai mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: TARZAN ÉS FIA.
DORIAN: ORGONAVIRÁGZÁS.

Képek a nagyvilágból

De Valera és Cosgrave, a két ir pártvezér 18 éve ellenfelei egymásnak, de most kibékültek a közösen folytatnak erőteljes agitációt Irország függetlensége érdekében. Ezen a képen Cosgrave látható, amint beszédet mond, a hátamögött jobbra De Valera áll

Első felvételek Tanager spanyol megszállásáról. Az első képen Asensió tábornok, a marokkói spanyol főkomisszár látható, a szultánnal, tangeri palotájában, a másik képen: a spanyol hadsereg marokkói csapatai bevonulnak Tangerbe

Hazatérésükre váró franciaországi menekültek tábora, reggeliosztás idején

Újra helyreállt a Constanta— Istanbul közötti hajóforgalom

Bucurestiből jelentik: (Rádió.) Constantából érkezett jelentés szerint Románia és Törökország között pénteken ismét megindult a rendszeres hajóforgalom. A forgalmat a Dacia és a Carol II. hajókkal fogják lebonyolítani. A hajók személyt és árut egyaránt szállítanak.

Megindult az ideai termés forgalma

Az új borsó olcsóbb, a repce a tavalyinál magasabb áron került eladásra

Bucurestiből jelentik: Rövid szünet után ismét élénkület kezd a terménypiac. Miután a multévi termésből megmaradt buza, árpa, rozs és kukoricakészletek a kiviteli tilalom folytán nem exportálhatók, a kiviteli cégeket az új termés érdekli elsősorban. Igen nagy mennyiségű került piacra vagononként 120.000 leies áron („Victoria” — 5 százalék) július második felében való szállításra, Brailában. Kikötői rakodón. Az ár — amint látjuk — 50 ezer lejfel csökkent a 2-3 héttel előbb fizetett árakhoz viszonyítva. Bár az áresés minden évben tapasztalható az új termés piacra hozatala alkalmával, az ideai áresés elenyészően kicsiny, mert 60 ezer lejfel haladja meg a tavalyi július hó folyamán kialakult árat. Az árajavulást a nemzetközi események okozták. Legnagyobb a kereslet most is Németország részéről, mely a román borsónak mindig legjobb piaca volt.

Az utóbbi napokban a repce iránt is nagy volt a kereslet és számos üzletkötés történt bel-földi célra. Új repcét („naveta”) 112 ezer lejért adták el vagononként, franco, berakó állomáson. Az ára 30 ezer lejfel haladja meg a multévi júliusi árat. A kiviteli cégek értesülése szerint az ideai repcetermés a tavalyit túlhaladja. Főleg Németország keresi az új árut.

A termésből a kukoricát keresik elsősorban és 51.000—51.500 leit fizettek vagononként kukoricáért Brailában, vasúti vonalon. A Németországnak eladott kukorica leszállítását tovább folytatják.

A buza és árpa ára változatlanul tartott.

A nagyváradi katonai övezetben lakó köztisztviselők és állami nyugdíjasok személyazonossági igazolványának katonai láttamozása

Julius 30-ig be kell adni a láttamozás iránti kérvényeket

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy mind azoknak, akiknek az utcája a katonai övezetbe tartozik, jelentkeznük kellett a rendőrség állambiztonsági osztályán és meg kellett szerezniük a lakhatási engedélyt. A katonai zóna-törvény rendelkezései értelmében az állami és köztisztviselőknek, állami nyugdíjasoknak nem kellett akkor jelentkezniük, mert ők a törvény szerint hivatalból lakosai az illető utcának. A rendőrség most kiadott rendelkezése értelmében azonban legkésőbb július 30-ig jelentkeznie kell a rendőrség állambiztonsági hivatalában személyazonossági igazolványuk láttamozására azoknak a közhivatalnokoknak, állami nyugdíjasoknak, az önkormányzati intézmények, a tartomány, valamint a város hivatalnokainak, akik az alatt felsorolt utcák valamelyikében laknak:

Első körzet: Az Aurului, Arago, Arabilor, Bergsor, Bojenariu, Costeanu, Caruzo, Digului, Egiptenilor, Ferri, Fluorilor, Fantanilor, Gutenberg, Gradisteanu, Inculet, Juvara, Labrier, Minicu, Margaretei, Nadajde utcák a Juvara utcáig bezárólag. A Nasturel, Petrisului, az Aprilis 20 utca, az Arago és a Gutenberg utcák.

Második körzet: A Bolintineanu, Brencovici, Crivătuului, Cazaban, Cotroceni, a Velence-part, a Russo utcától a Barierei, A. Corabiei, Cassinii, Ciura, Chendi, a Gyár-utca sarkától a dr. V. Lucaiu-utcától a Bolintineanu, Horia, Stefan Octavian Josif, a Mihalache utca sarkától a Barierei, az Ingimerilor, a Dr. Vasile Lucaiu utca, a Gyár utcától a Russo, Miron Costin utcáig, a Ciocsa utca sarkától a Velencei piacig, Oglinzii.

Szabadságolt katona tartozik munkahelyén dolgozni

A katonai szabadságidőre nem segély, hanem fizetés jár

Bucurestiből jelentik: A gyáriparosok szövetsége, az UGIR a közelmúltban két kérdéssel fordult a munkaügyi minisztériumhoz, amelynek jogi véleményezését kérte a következő kérdésekre:

1. Azok az alkalmazottak, akik katonai egységüktől szabadságot kaptak, kötelesek-e szabadságuk ideje alatt ismét elfoglalni munkahelyüket, ahol a katonai összpontosítás előtt dolgoztak?

2. Abban az esetben, ha ezek az alkalmazottak a katonaságtól kapott szabadság ideje alatt régi munkahelyükön dolgoznak, csupán rendes fizetésükre van-e joguk, vagy pedig joguk van arra a külön segélyre is, amelyen a katonai összpontosításon levő alkalmazottak fizetéséről szóló törvény állapít meg?

Ezekre a kérdésekre a munkaügyi minisztérium ügyvédi tanácsa a következő jellegű

Maradék készletünket

kizárólag

jó minőségű cipőkben

mint minden évben, ezuttal

is rendkívül olcsó áron el-

árusítjuk.

REICHARD cipőáruház

véleményezést adta:

A katonai összpontosításon levő munkások és magántisztviselők fizetésére vonatkozó törvény, valamint az 1940 január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv megvizsgálása után, amely ennek a törvénynek végrehajtására vonatkozik, megállapítható, hogy az említett törvény megalkotásakor a törvényhozó az a cél vezette, hogy anyagi létfeltételeket teremtsen a segélyezés révén ama alkalmazottak családjai részére, akik a katonai összpontosítás miatt képtelenek munkahelyükön dolgozni. Az összpontosítottak fizetéséről szóló törvény 3. szakaszát így kell értelmezni, annak ellenére, hogy a szakasz szövegezése szerint a fentemlített segély a munkaadónak az alkalmazott összpontosításának egész ideje alatt fizetnie kell, így tehát akkor is, amikor az alkalmazott katonai egységétől szabadságot élvez, mert hiszen jogilag ezen idő alatt is összpontosítottnak tekintendő. A törvény összes intézkedéseiből azonban az az alapgondolat világlik ki, hogy a munkaadó utján segélyezzék azt az alkalmazottat, aki összpontosítása miatt már nincs abban a helyzetben, hogy megkeresse mindennapi kenyerét. Attól a pillanattól kezdve azonban, amikor ez az ok, amely miatt kenyerét nem tudja megkeresni, akár csak ideiglenesen is, mint amilyen a fent említett szabadság esete, megszűnt, az alkalmazottnak kötelessége, hogy megjelenjen munkahelyén, a munkaadónak pedig erre az időre más kötelezettsége nincs, mint hogy az elvégzésre kerülő munka idejére kijelölje neki a szokásos bért. A munkaadó ugyanis erre az időtartamra nem kötelezhető olyan terhek viselésére, melyet a törvény csak bizonyos körülmények között, tehát az alkalmazott katonai összpontosítása idejére ró és amelyek az alkalmazott szabadságra jövetelével, ha ideiglenes jelleggel is, de megszűntek. A munkaadó a szabadságidő lejártá után, amikor az alkalmazott újból lényeges összpontosításra bevonul, köteles fizetni a már fent említett segélyt.

A minisztérium jogi tanácsa által adott véleményezés lényege tehát az, hogy ez alatt az idő alatt, amíg az alkalmazott katonai szabadságon van, ez köteles munkahelyén jelentkezni és erre az időre más járandóságot a munkaadótól nem igényelhet, mint az általa elvégzésre kerülő munkáért járó összeget.

Arcárcikletek

Elveszett

szavanként 1 lej

Elveszett egy 30x20 cm. nagyságú, feltűnően művészi kiállítású női fénykép a Parcul Carmen Sylva (Schlauch-tér) és Bulevardul Regele Ferdinand 11. szám közötti utvonalon. Megtalálóját jutalmat kap a Parcul Carmen Sylva 16. szám alatt.

Adás-vétel

Jó karban levő szőlőpermetező gép jutányos áron eladó. — Vennék 3-5 kg. súlyig mérő konyhamérleget, réztányérokot és rézsúlyokkal. Nagyvárad, Str. Tichindeal 18, háztulajdonos.

Jókarban levő üvegezett ablakok eladók. Oradea-Nagyvárad, Nicolae Zsiga 50.

PÜHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda L. L.

Lakás

Két- és háromszobás lakás azonnal kiadó. Frenczel, Oradea-Nagyvárad, Str. Vlahuta 44.

Különléle

Zongora

leceket ad kezdőknek és haladóknak áll. zeneakadémiát végzett diplomás tanárnő. Ander Gabriella, Oradea-Nagyvárad, A. Jancu 22. I. 11.

Francia,

német, román nyelv- és társalgási órákat ad és bármilyen vizsgára előkészít lic. dipl. tanárnő. Ander Gabriella, Oradea-Nagyvárad, Str. A. Jancu 22. I. 11.

Akik

magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot, telket eladni, venni akarnak. Keressék fel Popovics irodát, Oradea-Nagyvárad, Vlahuta-u. 5. Telefon: 3167.

A magyar külügyminiszter beszámolója a törvényhozó testületek külügyi bizottsága előtt

Budapestről jelentik: A képviselőház külügyi bizottsága Imrédy Béla elnöke alatt kedden délelőtt 11 órától egy óráig tartó ülésen hallgatta meg Csáky István gróf külügyminiszter beszámolóját a müncheni találkozóról. A külügyminiszter elmondotta, hogy a találkozás előkészítése több hónapi időre nyúlik vissza. A találkozón a magyar külpolitika a maga törekvéseivel bizonyos magaslatra jutott. Az itt elért tisztázódások megzavarását még megkísérelhetik, de Magyarország eltökéltsége nem változik, hogy a józan megegyezések útján továbbra is a délkeleteurópai béke fenntartásáért dolgozzék. Ezután a külügyminiszter vázolta a magyar-német-olasz baráti viszony lényegét, s jellemezte a magyar-orosz és magyar-román viszony jelenlegi állását. Végül a következő megállapítást tette:

„Még nem jutottunk át a szakadékokon. Sok nehézség van, amit barátainkkal együtt kell megvívunk.”

Többen kérdéseket tettek föl, mire a külügyminiszter megnyugtató felvilágosításokat adott. Aztán a bizottság tudomásul vette a beszámolót, s Teleki Pál miniszterelnök mondott befejező szavakat.

Délután hat órakor Kánya Kálmán elnöke alatt a főrendiház külügyi bizottsága tartott ülést. Csáky külügyminiszter megismételte a képviselőházi bizottság előtt tartott beszámolóját. Prónay György báró indítványára bizalmat szavaztak a kormánynak, s minden további kérdés nélkül tudomásul vették a beszámolót.

Teleki miniszterelnök köszönetet mondott a bizottság határozatáért.

A haifai olasz légi támadás jelentékenyen gyengítette a palesztinai és egyiptomi angol katonai szervezetet

Megbénult az angol-hindu csapatok üzemanyagának utánpótlása

Rómából jelentik: (Stefani.) A milanoi *Corriere della Sera* kiemeli, hogy a haifai olasz légi támadás nemcsak nagy erkölcsi eredménnyel járt, hanem jelentékenyen gyengíti az angol katonai szervezetet Palesztinában és Egyiptomban. A libiai olasz határral szemben működő angol-hindu csapatok üzemanyag-utánpótlásának megbénítása a haderő jelentékeny gyöngülését jelenti.

A földközi-tengeri angol hadiflotta 30 százalékos veszteséget szenvedett.

Rómából jelentik: (Stefani.) A *Messaggero* vérrizikében a többi között ezeket írja:

— Ha igaz az, hogy a jelenleg angol tengerészeti birtokban lévő 19 páncélos közül 7 a Földközi-tengeren állomásozik és itt még két repülőgépanyahajó, 10 nehéz cirkáló és 70 kisebb hajóegység tartózkodik, úgy az angol tengeri erő az olasz tengeri és légi haderő által okozott veszteségek következtében husz százalékkal csökkent, sőt,

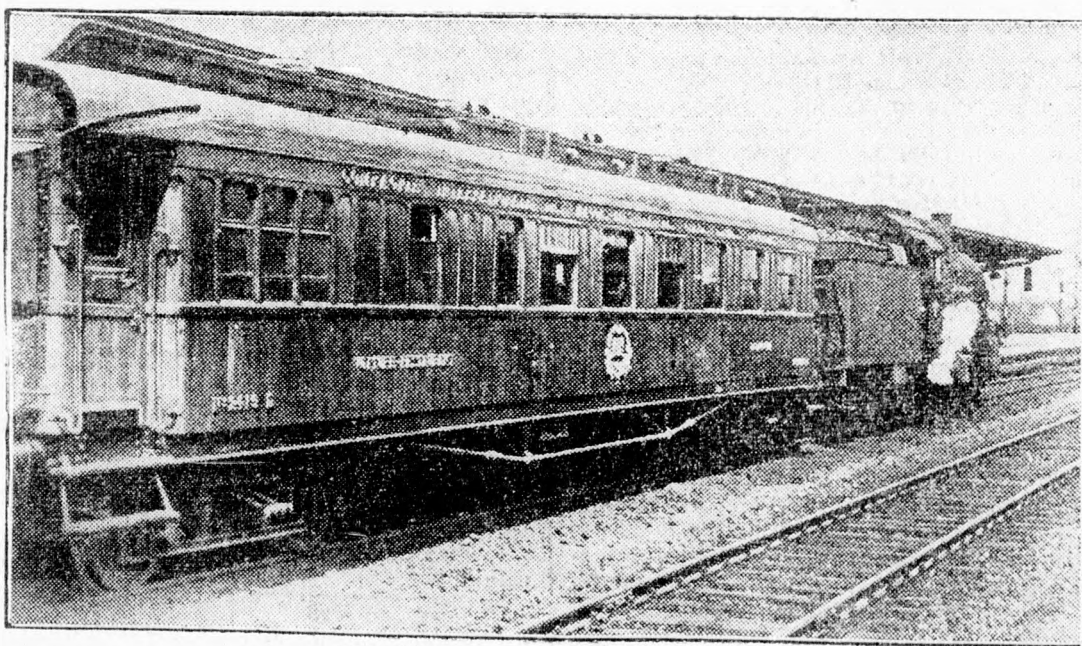
ha az egységek osztályát is tekintethe vesszük, a csökkenés 30 százalékot is kitesz.

Spanyol halászközvetítő megállapítása: napról-napra több ellenőrző hajó tűnik el a Földközi-tengerről.

Madridból jelentik: (D. N. B.) A Valenciába visszatért halászközvetítő jelentik, hogy napról-napra több angol ellenőrző hajó tűnik el a Földközi-tengerről, míg az olasz hajók tevékenysége egyre élénkebbé válik. Míg néhány héttel ezelőtt az ellenőrzést a legszigorúbban betartották, most az angol hajók visszahúzódtak a kikötőkbe, mert légi támadástól tartanak.

Ellenséges repülők bombadobásai Alexandriában.

Londonból jelentik: (Reuter.) Alexandria fellett keddes este ellenséges repülőgépek szálltak el és több bombát dobtak le. A légelhárítók működésbe léptek.

A történelmi jelentőségű szalonkocsit, amelyben a compiégnai fegyverszüneti tárgyalások folytak, most visszavontatták Berlinbe

Danzig szabad kikötővé alakult

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) A német hivatalos közlöny július 16-iki száma közli a Danzig szabadkikötő megalakulásáról megjelent törvényt. A törvény kihirdetésének napján lép életbe.

Körorvosi és tisztifőorvosi állásokra etnikai román származású orvosokat keres az egészségügyi minisztérium

Bucurestiből jelenti a rádió: Mint ismeretes, az elmúlt napokban rendeletileg rendelkezési állományba helyezték a zsidó körorvosokat, tisztiorvosokat s a betegsegélyző zsidó orvosait. Ezzel kapcsolatban az egészségügyi minisztérium felhívást bocsátott ki mindazokhoz az etnikai román származású orvosokhoz, akik tisztifőorvosi, vagy körorvosi állást ohajtanak betölteni, jelentsék be szándékukat az egészségügyi minisztériumnak.

Szerencsétlenség által okozott üzemzavar a galati villanytelepen

Bucurestiből jelentik (Rádió): A galati királyi helytartóság hivatalos jelentést adott ki arról, hogy a galati városi villanytelepen szerencsétlenségből kifolyólag üzemzavar állott be. Azonnal intézkedés történt az üzemzavar kiküszöbölésére és már sikerült helyreállítani a város áramszolgáltatását és vizellátását.

A jugoszláviai magyarság vezetője Cvetkovics miniszterelnöknél

Belgrádból jelentik: (MTI) Dr Várady Imre szenátor, a jugoszláviai magyar kisebbség egyik vezetője kedden délelőtt felkereste Cvetkovics miniszterelnököt és eléje tárta a magyarságot érdeklő valamennyi kérdést. A miniszterelnök megígérte, hogy a lehetőség szerint teljesíti a magyarság minden jogos kívánságát.

A munkakamarák vezetőinek értekezlete Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: (Rádió.) A munkaügyi minisztérium rendelkezése alapján csütörtökre a Munkakamarák Szövetségének keretében összehívják az ország valamennyi munkakamarájának vezetőit. A széleskörű értekezleten részt fog venni Stan Ghitescu munkaügyi miniszter és a miniszteri államtitkárok is. Stan Ghitescu utasításokat fog adni a munkakamarák vezetőségének az új kormány munkaterveze értelmében arról, hogy a kamaráknak milyen tevékenységet kell kifejteniük a jövőben.

A norvég vasutak szerződést kötöttek a Krupp-művekkel

Kizárólag csak német gyártelep szállít vasuti építőanyagot a norvégeknek. Gazdasági tárgyalások Németország és Svájc között.

Rómából jelentik: A Stefani iroda oslói jelentése szerint a norvég vasutak szerződést kötöttek a Krupp művekkel. Eszerint három éven keresztül csakis a német gyár szállítja a vasuti anyagot a norvég vasutaknak. A szállítás a legközelebb már meg is kezdődik.

Berlinből jelentik: (D. N. B.) A Bernben folyó német-svájc gazdasági tárgyalásokat kedden félbeszakították. A megbeszéléseket a jövő héten folytatják Berlinben.